

Dares Phrygiensis
DARETIS PHRYGII

DE

EXCIDIO TROIAE HISTORIA

RECENSUIT

FERDINANDUS MEISTER

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

MDCCCLXXIII

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Cornelius Nepos Sallustio Crispo
suo salutem.

Cum multa ago Athenis curiose, inveni historiam Daretis Phrygii ipsius manu scriptam, ut titulus indicat, quam de Graecis et Troianis memoriae mandavit. quam ego summo amore complexus continuo transtuli. cui nihil adiciendum vel diminuendum rei reformandae causa putavi, alioquin mea posset videri. optimum ergo duxi ita ut fuit vere et simpliciter perscripta, sic eam ad verbum in latinitatem transvertere, ut legentes cognoscere possent, quomodo res gestae essent: utrum verum magis esse existiment, quod Dares Phrygius memoriae commendavit, qui per id ipsum tempus vixit et militavit, cum Graeci Troianos obpugnarent, anne Homero credendum, qui post multos annos natus est, quam bellum hoc gestum est. de qua re Athenis iudicium fuit, cum pro insano haberetur, quod deos cum hominibus belligerasse scripserit. sed hactenus ista: nunc ad pollicitum revertamur.

INCIPIT PROLOGUS DARETIS FRIGII ET HISTORIA
de uastatione Troiae A cornelio nepote in latinum sermonem
translata *M* INCIPIT PROLOGUS CORNELII IN HISTORIAM
TROIANI BELLI *G*

salustio *MG* suo *om. G* | sat *M*

1 Dum m. ath. cur. agerem *G* 2 frigii libri ubique
3 quam — mandavit *om. M* 5 cui] cum *G* | rei formandae
causa *M* esse ordinandae rei *G* reformandae *Dederichus*,
6 possint *G* 7 et] ut *M* | scriptura *G* 8 transuerterem *M*
transuerrere *D* uerrere *G* 10 essent gestae *G* | u. v. m.
(u. m. v. *DF*) e. ex. *om. M* existimandum sit *V fort.* utrum
magis uera existimanda essent quae 11 quas *M* | mandavit
memoriae *G* 12 id *om. MG* habet *AD* | et militauit *om. G* |
dum *M* quo *G* nos cum | troianique pugnarent *G* 13
Anne *G* an *D* Minime *M* | credendum est *G* 14 quam —
est *om. M* | h. b. factum est neminem dubitare putamus *V*
15 de qua re *DF* Denique *M* Et quia *M* | iudicium fuit]
iugiter fuit mentio *V* | Homerus *add. D* post cum | prope pro
magno *G* 16 bella gessisse *D* | describeret *M* 17 sed
om. M | aeternus *G* | ita *MG* ista *H* | reuertar *G*.

DARETIS PHRYGII DE EXCIDIO
TROIAE HISTORIA.

I. Pelias rex [in Peloponneso] Aesonem fratrem habuit. Aesonis filius erat Iason virtute praestans, et qui sub regno eius erant, omnes hospites habebat et ab eis validissime amabatur. Pelias rex ut vidit Iasonem tam acceptum esse omni homini, veritus est, ne sibi iniurias faceret et se regno eiceret. dicit Iasoni Colchis pellem inauratam arietis esse dignam eius virtute: ut eam inde auferret, omnia se ei daturum pollicetur. Iason ubi audivit, ut erat animi fortissimi et qui loca omnia nosse volebat et quod clariorem se existimabat futurum, si pellem inauratam Colchis abstulisset, dicit Peliae regi se eo velle ire, si vires sociique non deessent. Pelias rex Argum

INCIPIT IPSA HISTORIA DE EXCIDIO TROIANORUM
M EXPLICIT PROLOGUS INCIPIT HISTORIA DE TROIAE
EXCIDIO ET BELLIS TROIANORUM CORNELII A DARETE
PRIMUM COMPOSITA G

1 Peleas *hic et infra M* | rex fuit *G* | in peloponense *M* in pelopenenso et *G exp. Obrechtus* | Essonem *M* etesonem *G*
2 Essonis *M* Esonis *G* | Iason erat *G* | uir quidam pre-
stans eis qui s. peliae r. eius fuerant *G* 3 omnes eos *G* |
habuit *D V* ualde diligebat *G* 4 amatus est *D V* dilige-
batur *vl* amabatur *G* 6 insidias *B* | facerent *M* | se *om.*
G | eiceret] priuaret *D V* et se r. eiceret *om. M* 7 apud
colchos *G* | ar. inaur. *G* | dignum cuius uirtutem expertam esse
G 8 eam pellem *G* | post auferat *add. G*: praecepit. Quod
si fecerit quae poposcerit ab eo | ei se *G* 9 pollicitus *M* |
ubi haec *G* 10 fortissimus *M* | et quod] atque *G om. V*
12 colcis abstulisset et *M* | peleo *M* | uelle eo *G* 13 si —
deessent *om. M.*

architectum vocari iussit et ei imperavit, ut navim aedificaret quam pulcherrimam ad voluntatem Iasonis. per totam Graeciam rumor cucurrit navim aedificari, in qua Colchos eat Iason pellem auream petitum. amici et hospites ad Iasonem venerunt et pollicentur se una ituros. Iason illis gratias egit et rogavit, ut parati essent cum tempus supervenisset: interea navis aedificatur et cum tempus anni supervenisset, Iason litteras ad eos misit, qui erant polliciti sese una ituros et ilico convenerunt ad navem, cuius nomen erat Argo. Pelias rex quae opus erant in navim inponi iussit et hortatus est Iasonem et qui cum eo profecturi erant, ut animo forti ad perficiendum irent, quod conati essent. ea res claritatem Graeciae et ipsis factura videbatur. demonstrare eos qui cum Iasone profecti sunt non videtur nostrum esse: sed qui volunt eos cognoscere, Argonautas legant.

II. Iason ubi ad Phrygiam venit, navim admovit ad portum Simoenta: deinde omnes de navi exierunt in terram. Laomedonti regi nuntiatum est mirandam navim in portum Simoenta intrasse et in ea multos iuvenes de Graecia venisse. ubi audivit Laomedon rex, commotus est: consideravit commune periculum esse, si consuescerent Graeci ad sua litora adventare navibus. mittit ad portum, qui dicant, ut Graeci de finibus excedant, si non dicto obaudissent, sese armis eos de finibus eiecturum. Iason et qui

1 imperat *M* 2 pulchram *M* 4 erat *M* | iason p. aur. *om. M* | petiturus *M* 7 ueniret *M* | interea — superuenisset *om. M* 9 sese *om. G* 10 nauim *G* 11 fuerant *M G* fuerunt *M* erant *F* | nauis *G* 12 profecti sunt *M* profecturi essent *G* profecturi erant *H* 14 quae *G* quo *M*, unde scripsi quod | gratiae *G* grecis *M* 15 hos *G* 18 Igitur Iason *G* 19 symoentis *M*, item infra 22 aduectos esse de grecia *G* 23 est et *G* 24 ad — aduentare *om. M* | nauibus aduentare *G transposui* 25 nauibus uti *M* 26 discedant de f. eius *G* | sin dicto non *Dederichus* 27 tum *add. G ante sese* | eos *om. M.*

cum eo venerant graviter tulerunt crudelitatem Laomedontis sic se ab eo tractari, cum nulla ab eis iniuria facta esset. simul timebant multitudinem barbarorum, si contra imperium conarentur permanere, ne obprimerentur, cum ipsi non essent parati ad proeliandum: navim conscenderunt et a terra recesserunt, Colchos profecti sunt, pellem abstulerunt, domum reversi sunt.

III. Hercules graviter tulit a rege Laomedonte contumeliose se tractatum et eos qui una profecti erant Colchos cum Iasone, Spartam ad Castorem et Pollucem venit, agit cum his, ut secum suas iniurias defendant, ne Laomedon inpune ferat, quod illos a terrā et portu prohibuisset: multos adiutores futuros, si se accommodassent. Castor et Pollux omnia promiserunt se facturos quae Hercules vellet. ab his Salaminiam profectus ad Telamonem venit: rogat eum, ut secum ad Troiam eat, ut suas suorumque iniurias defendat. Telamon promisit omnibus se paratum esse, quae Hercules facere vellet. inde ad Phthiam profectus est ad Peleum rogatque eum, ut secum eat ad Troiam. pollicitusque est ei Peleus se iturum. inde Pylum ad Nestorem profectus est rogatque eum Nestor, quid venerit. Hercules dicit quod dolore commotus sit, velle se exercitum in Phrygiam ducere. Nestor Herculem conlaudavit operamque suam ei

1 uenerunt *G* | grandilitatem *M* 2 se *om. M* | ut nulla gratia et ab his magis iniuriam factam esse *M* 3 Laomedonti *add. G post* esset 6 proelium *G* | et *om. G* 12 secum *om. M, habet A.* utrum *G* (*pro ut secum*) 13 ferret *G* | a *om. G* 15 f. sese commutuassent *M* 16 ab his] inde *F* 17 prof. est *G* | rogatque *G* 19 omnibus rebus *MG* rebus *om. F* se ad omnia *V* 20 uelit facere *M* | frigiam *M* phiciam *G* pythiam *F* pithiam *V corr. Mercerus* 22 se i. pel. *G* 23 inde] In *M* | ad nestorem pilum *G* 24 ut quid *G* | ueniret *M* | quo *V* 25 d. in frig. *M* 26 operaque sua et poll. *M*.

pollicitus est. Hercules, ubi omnium voluntates intellexit, naves paravit, milites elegit. ubi tempus datum est proficiscendi, litteras ad eos, quos rogaverat, misit ut venirent cum suis omnibus: cum venissent, profecti sunt in Phrygiam: ad Sigeum noctu accesserunt. inde Hercules Telamon et Peleus exercitum eduxerunt: navibus qui praesidio essent Castorem et Pollucem et Nestorem reliquerunt. quod ubi Laomedonti regi nuntiatum est classem Graecorum ad Sigeum accessisse, et ipse cum equestri copia ad mare venit et coepit proeliari. Hercules ad Ilium ierat et imprudentes qui erant in oppido urgere coepit. quod ubi Laomedonti nuntiatum est urgeri ab hostibus Ilium, ilico revertitur et in itinere obvius Graecis factus ab Hercule occiditur. Telamon primus Ilium oppidum introiit, cui Hercules virtutis causa Hesionam Laomedontis regis filiam dono dedit. ceteri uero qui cum Laomedonte ierant occiduntur. Priamus in Phrygia erat, ubi eum Laomedon eius pater exercitui praefecerat. Hercules et qui cum eo venerant praedam magnam fecerunt et ad naves deportaverunt. inde domum proficisci decreverunt, Telamon Hesionam secum convexit.

IV. Hoc ubi Priamo nuntiatum est patrem occisum, cives direptos, praedam devectam, Hesionam

2 naues XII *G* | elegit] paravit *G* 4 ut venirent misit *M* venirent Qui *G* | cum venissent] convenissent; Et *M* 5 ad — accesserunt *om. G* 6 peleus *G* 7 e navibus quae *G* navibusque *M* 8 quod ubi *addidi* 9 classim *G* 10 et ipse] Laomedon *G* 11 coepitque *G* 12 prudentes *M* | in oppido *om. M* | oppugnare *G* obiurgare *B* 13 oppidum ab h. inpugnari Ilium *G* 14 obviam *G* 15 prius *M* | Ilium *om. G* 17 Laomedontis filii qui cum eo fuerant occiduntur hypsipilus volcontis ampitus *G* (Amphitus Hysiphilus Volcontus *apud Iscanum de bello Troiano I 446*). 19 pater eius *G* 21 deportant *M* 23 secum duxit *B* 25 cives direptos *om. M* | evectam *MG* nos devectam.

sororem dono datam, graviter tulit tam contumeliose Phrygiam tractatam esse a Graeis, Ilium petit cum uxore Hecuba et liberis Hectore Alexandro Deiphobo Heleno Troilo Andromacha Cassandra Polyxena. nam
 5 erant ei etiam alii filii ex concubinis nati, sed nemo ex regio genere dixit esse nisi eos qui essent ex legitimis uxoribus. Priamus ut Ilium venit, ampliora moenia extruxit, civitatem munitissimam reddidit. et militum multitudinem ibi esse fecit, ne per ignorantiam opprimeretur, ita ut Laomedon pater eius oppressus est. regiam quoque aedificavit et ibi aram Iovi statuamque consecravit. Hectorem in Paeoniam misit, Ilio portas fecit, quarum nomina sunt haec: Antenorea Dardania Iliia Scaea Thymbraea Troiana
 10 et postquam Ilium stabilitum vidit, tempus expectavit. ut visum est ei iniurias patris ulcisci, Antenorem vocari iubet dicitque ei velle se *eum* legatum in Graeciam mittere: graves sibi iniurias ab his qui cum exercitu venerant factas in Laomedontis patris nece
 15 et abductione Hesioneae: quae omnia tamen aequo se animo passurum, si Hesiona ei reddatur.

V. Antenor, ut Priamus imperavit, navim conscendit et profectus venit Magnesiam ad Peleum: quem

1 sor. suam *G* 2 a grecis esse *G* 3 hecuba *G*, ut fere semper | deiphoebo *M* deiphebo *G* ut plerumque 4 casandra *G* | polixena *M* 5 ei om. *M* | sed eos *G* eos *M* 6 duxit *B* | nisi eos om. *G* 7 minime moram fecit *add.* *G* post venit 8 extruxit et *M* | addidit *M* 9 mult. mil. *G* 10 opprimerentur *G* 12 ioui statori aram cons. *G* | iouis *M* | Hectorem om. *M* sed est lacuna | poeniam *G* poemia *M* 13 haec s. nom. *G* 14 antenoridas *M* antenoride *G* | dardanidas *M* dardanidae *G* dardania *F* | scaea *M* sceae *G* | timbria *M* tymbria *G* timbrea *F* 15 et] denique *G* 16 pat. ini. *G* 17 eum om. *libri add.* Mercerius 18 ut cum *MG add.* ante graves, *ibidem add.* ut conqueratur edit. Venet. 1499 19 factas in om. *G* 20 Hessionae et *M* | Hesioneae quae] sororis pertulisset *G* | tamen om. *M add.* post ei 21 redderetur *G* 23 manesiam *M*.

Peleus hospitio triduo recepit, die quarto rogat eum, quid venerit. Antenor dicit quae a Priamo mandata erant, ut Graios postularet, ut Hesiona redderetur. haec ubi Peleus audivit, graviter tulit et quod haec ad se pertinere videbat, iubet eum de finibus suis
 5 discedere. Antenor nihil moratus navim ascendit, secundum Boeotiam iter fecit, Salaminam advectus est ad Telamonem, rogare eum coepit, ut Priamo Hesionam sororem redderet: non enim esse aequum in servitute habere regii generis puellam. Telamon
 10 Antenori respondit nihil a se Priamo factum, sed quod virtutis causa sibi donatum sit se nemini daturum: ob hoc Antenorem de insula discedere iubet. Antenor navim conscendit et in Achaiam pervenit. inde ad Castorem et Pollucem delatus coepit ab his
 15 postulare, ut Priamo satisfacerent et ei Hesionam sororem redderent. Castor et Pollux negaverunt iniuriam Priamo factam esse, Antenorem discedere iubent. inde Pylum ad Nestorem venit, dixit Nestori qua de causa venisset. qui ut audivit coepit Antenor
 20 norem obiurgare, cur ausus sit in Graeciam venire, cum a Phrygibus priores Graeci laesi fuissent. Antenor ubi vidit nihil se impetrasse et contumeliose [Priamum] tractari, navim conscendit, domum reversus est. Priamo regi demonstrat, quid unusquisque
 25

1 accepit *M* suscepit *G* recepit *R* 2 ueniret *M* solus | die — uenerit om. *G* | ea quae *G* 3 reddatur *MG* tantum redderetur *R* 4 tulit eo quod *G* | haec ad se *DV* om. *M* haec pertinere ad se *G* 5 uidebatur *M* uidebantur *DV* | suis om. *M* 7 boetiam *M* boeciam *G* | salamina *G* 9 equum esse diu *G* esse debitum *M* 10 servitutem *G* | regiam puellam *G* 12 quod] quoniam *M* | sibi om. *M* | se om. *M* 13 iubet et *M* 14 Antenor — pervenit om. *G* 17 sororem om. *G* 18 f. e. pr. sed laomedontem eos prius lesisse *G* 21 esset *G* 22 Graeci om. *M* 23 ubi vidit ant. *B* ubi audiuit ant. *M* antenor ubi audiuit *G* nostrum scripsi ex *B* et *G* | et se et Pr. cont. *F* 24 Priamum unciis inclusi | tractare *M* | ascendit *G* 25 quomodo *MG* quod *H*, nos quid.

responderit et quomodo ab illis tractatus sit simul-
que hortatur Priamum, ut eos bello persequatur.

VI. Continuo Priamus filios vocari iubet et
omnes amicos suos Antenorem Anchisen Aenean
5 Ucalegonta Bucolionem Panthum Lamponem et omnes
filios, qui ex concubinis nati erant. qui ut con-
venerunt, dixit eis se Antenorem legatum in Grae-
ciam misisse, ut hi sibi satisfacerent quod patrem
- suum necassent, Hesionam sibi redderent: illos con-
10 tumeliose tractasse *Antenorem* et Antenorem ab eis
nihil impetrasse. verum quoniam suam voluntatem
facere nolissent, videri sibi exercitum in Graeciam
mitti qui poenas repeterent ab eis, ne barbaros Graeci
inrisui haberent. hortatusque est Priamus liberos
15 suos, ut eius rei principes forent, maxime Hectorem,
erat enim maior natu. qui coepit dicere se volunta-
tem patris vindicaturum et Laomedontis avi sui
necem et quascumque iniurias Graeci Troianis fe-
cissent, executurum, ne impunitum id Graecis foret, sed
20 vereri, ne perficere non possent quod conati essent:
multos adiutores Graeciae futuros, Europam bellicosos
homines habere, Asiam semper in desidia vitam exer-
cuisse et ob id classem non habere.

1 responderet *G* responderit *F* resp. et quom. *om. M.* |
tractatus sit] tractavit *M* 2 hortatus est *M* hic hor-
tatur *G* | Priamum *om. G* 3 vocari] suos *G* 4 anchisen
Eneam *G* 5 Uchalegon *MG* Ucalegonta *B* | Bucolionem
om. M pignalionem *G* nostrum *Mercerius* | panthum *FA*
Talanaim *M* thaphantum *G* | lampotem *M om. G* Lam-
ponem *Mercerius* | et omnes — eis *om. G* 7 se] Sane
M 10 tractantes *MG* tractasse *F* | Antenorem *addidi*
post tractasse, *Dederichus* voluit contumeliose se, quod habet
F | nil ab eis *G* 11 quod erat *add. M* ante verum | vo-
luntate id f. (*om. suam*) *M* 13 reperirent *M* | ab eis *om. G*
14 inrisu *M* | liberos] filios *G* 15 maxime *B* 16 autem
MG enim *RV* | velle ante se *MG, om. alii* 17 vindica-
turum] exequi *G* 18 necem ulcisci *G* 19 executurum
om. G | id *om. G* 20 possent *F, vell. fere* potuissent 23
ob id] ideo *G* | classem *G*.

VII. Alexander cohortari coepit, ut classis prae-
pararetur et in Graeciam mitteretur: se eius rei prin-
cipem futurum, si pater velit: in deorum benignitate
se confidere, victis hostibus laude adepta de Graecia
domum rediturum esse. nam sibi in Ida silva, cum 5
venatum abisset, in somnis Mercurium adduxisse Iuno-
nem Venerem et Minervam, ut inter eas de specie
iudicaret: et tunc sibi Venerem pollicitam esse, si
suam speciosam faciem iudicaret, daturam se ei uxore-
rem, quae in Graecia speciosissima forma videretur: 10
ubi ita audisset, optimam facie Venerem iudicasse.
unde sperare coepit Priamus Venerem adiutricem
Alexandro futuram. Deiphobus placere sibi dixit
Alexandri consilium et sperare Graecos Hesionam
reddituros et satisfacturos, si, ut dispositum esset, 15
classis in Graeciam mitteretur. Helenus vaticinari
coepit Graecos venturos, Ilium eversuros, parentes et
fratres hostili manu interituros, si Alexander sibi
uxorem de Graecia adduxisset. Troilus minimus natu
non minus fortis quam Hector bellum geri suadebat 20
et non debere terri metu verborum Heleni. ob quod
omnibus placuit classem comparare et in Graeciam
proficisci.

VIII. Priamus Alexandrum et Deiphobum in
Paeoniam misit, ut milites legerent. ad concionem 25

1 coh. coepit] cohortabatur *M solus* 2 eius *addidi*
3 futurum] fore *G* | uellet *G* | in deorum] de eius *M* 4
debere *add. M* post confidere | laude et de *om. M* 5 cum
in uen. *G* 6 somniis *M* 8 iudicasset *M* 9 specio-
siolem *G fort.* speciosissimam 10 speciosior *MG* spe-
ciosissima *edit. Venet. 1499 fort.* qua non in Gr. speciosior
11 optima *G* 12 deberet *M* debere *G* coepit e *coniectura*
scripsi | priamum *G* 14 cons. Alex. *G* | sperabat *M* | Hes.
Gr. *G* 15 si *om. G* | esset] erat *G* 18 interituros] inter-
fecturos *B* 19 natus *M* 20 minimus fortis namque
hectori *M* 21 et *om. G* | ob *addidi e coniectura* 22
classes *G* | comparari *MG* compararem *B, nos* comparare
23 proficisci] mitti *G* 25 poenia *M* peoniam *G* | mittit *G*.

populum venire iubet, commonefacit filios, ut maiores natu minoribus imperarent, monstravit quas iniurias Graeci Troianis fecissent: ob hoc Antenorem legatum in Graeciam misisse, ut sibi Hesionam sororem redderent et satis Troianis facerent: Antenorem a Grais contumeliose tractatum neque ab his quicquam impetrare potuisse: placere sibi Alexandrum in Graeciam mitti cum classe qui avi *sui* mortem et Troianorum iniurias ulciscatur. Antenorem dicere iussit, quomodo in Graecia tractatus esset. Antenor hortatus est Troianos, ne horrescerent, ad debellandam Graeciam suos alacriores fecit, paucis demonstravit quae in Graecia gesserat. Priamus dixit, si cui displiceret bellum geri, suam voluntatem ediceret. Panthus Priamo et propinquis prodit ea, quae a patre suo Euphorbo audierat, dicere coepit si Alexander uxorem de Graecia adduxisset, Troianis extremum exitium futurum, sed pulchrius esse in otio vitam degere, quam in tumultu libertatem amittere [et periculum inire]. populus auctoritatem Panthi contempsit, regem dicere iusserunt quid vellet fieri. Priamus dixit naves praeparandas esse, ut eatur in Graeciam, utensilia quoque populo non deesse. populus conclamavit per se moram non esse, quo minus regis praeceptis pareatur. Priamus illis magnas gratias egit, concionemque dimisit. ac mox in Idam silvam misit, qui materiam succiderent, naves aedificarent, Hecto-

1 filios et ut *MG* et *om. B* aliique 2 inperarent *G* | monstravit *om. G* 4 Hesiona redderetur soror *G* 5 fecissent *G* 7 in *om. M* 8 sui *om. libri, habet edit. Venet. 1499* 14 suam — ediceret *om. M* 16 euforuo *G* euforbo *M* | ut si *MG* si *R* 17 exicium *G* 18 facturum *M* | pulchrum *MG* pulcrius *VR* | ocio *G* 19 et periculum inire *om. V non male* 20 populus — fieri *om. G* 22 ut in gr. eatur *G* ut eant in gr. *M* 23 esse *G* | clamavit *G* 24 praeceptis regis *G* 25 pareat *M* 26 con- tionemque *M* | ac — aedificarent *om. M*.

rem in superiorem Phrygiam misit, ut exercitum pararet [et ita paratus est]. Cassandra postquam audivit patris consilium, dicere coepit quae Troianis futura essent, si Priamus perseveraret classem in Graeciam mittere.

IX. Interea tempus supervenit: naves aedificatae sunt, milites supervenerunt, quos Alexander et Deiphobus in Paeonia elegerant. et ubi visum est navigari posse, Priamus exercitum alloquitur, Alexandrum imperatorem exercitui praeficit, mittit cum eo Deiphobum Aenean Polydamantem imperatque Alexandro, ut primum Spartam accedat, Castorem et Pollucem conveniat et ab his petat, ut Hesiona soror reddatur et satis Troianis fiat: quod si negassent, continuo ad se nuntium mittat, ut exercitum possit in Graeciam mittere. post haec Alexander in Graeciam navigavit adducto secum duce eo, qui cum Antenore iam navigaverat. non multos ante dies quam Alexander in Graeciam navigavit, et antequam insulam Cytheream accederet, Menelaus ad Nestorem Pylum proficiscens Alexandro in itinere occurrit et mirabatur classem regiam quo tenderet. utrique occurrentes aspexerunt se invicem inscii quo quisque iret. Castor et Pollux ad Clytemestram ierant secum Hermionam neptem

2 et ita paratus est *B om. non male V* paratus] profectus *M* | esset *G* 3 patris consilium *om. G* 4 perseuerasset *M* 6 naues] classes *G* 8 phoenia *M* peonia *G* | nauigare *libri, nauigari Dederichus* 10 exercitus *G* | praefecit *MG* praeficit *B* 11 polid. *MG* | ut — petat *om. libri, add. edit. Venet. 1499 pro his rogare D* 13 soror eius *G* 15 exercitus p. in gr. mitti *G* 17 iam nauigare sciebat *MG et omnes fere libri, prius nauigabant R iam prius nauigauerat edit. Venet. 1499* 19 in ante insulam *add. editiones* | cytheriam *M* citheream *G* cytheream *D et sic infra* 20 accederent *M* | prof. pilum *G* 22 tenderent *G* 23 se ⁿ *om. M* | inscii] in *M* 24 clitemestrem *G* classentemem- ⁿ *sra M* | hermoniam *G* | neptem suam Helenae *om. M*.

suam Helenae filiam adduxerant. Argis Iunonis dies festus erat his diebus, quibus Alexander in insulam Cytheream venit, ubi fanum Veneris erat: Dianae sacrificavit. hi qui in insula erant, mirabantur classem 5 regiam, interrogabant ab illis, qui cum Alexandro venerant, qui essent, quid venissent. responderunt illi a Priamo rege Alexandrum legatum missum ad Castorem et Pollucem, ut eos conveniret.

X. At Helena vero Menelai uxor, cum Alexander in insula Cytherea esset, placuit ei eo ire. qua 10 de causa ad litus processit. oppidum ad mare est Helaea, ubi Dianae et Apollinis fanum est. ibi rem divinam Helena facere disposuerat. quod ubi Alexandro nuntiatum est Helenam ad mare venisse, conscius 15 formae suae in conspectu eius ambulare coepit cupiens eam videre. Helenae nuntiatum est Alexandrum Priami regis filium ad Helaeam oppidum, ubi ipsa erat, venisse. quem etiam ipsa videre cupiebat. et cum se utriusque respexissent, ambo forma sua incensi tempus 20 dederunt, ut gratiam referrent. Alexander imperat, ut omnes in navibus sint parati, nocte classem solvant, de fano Helenam eripiant, secum eam auferant. signo dato fanum invaserunt, Helenam non invitam eripiunt, in navim deferunt et cum ea mulieres aliquas 25 depraedantur. quod cum Helenam abreptam oppidani vidissent, diu pugnauerunt cum Alexandro, ne Helenam eripere posset: quos Alexander fretus sociorum multitudine superavit, fanum expoliavit, ho-

1 filiam *om. MG* habet *A* | adduxerunt *MG* adduxerant *A* adducentes *R* | Iunonis] io nonus *M* 2 in *om. L* 3 ibique *H* 4 in *om. G* 5 regiam *om. L* 6 vel quid *R* qui *G* 9 At uero hel. *G* 10 esset] uenisset *G* 11 oppidum — Helaea *om. G* | Helaea] helena. *L* 12 Ubi dianae *B* ibi d. *LG* 13 decreuerat *G* 15 eius] suo *G* 17 heleam *L* helenam *G* | ubi ipsa *R* u. helena *LG* 19 conspexissent *G* 22 Helenam *om. G* 25 quod ubi *G* | arreptam *L* 27 ne — posset *malim expungere*, possit *L*.

mines secum quam plurimos captivos abduxit, in naves inposuit, classem solvit, domum reverti disposuit, in portum Tenedon pervenit, ubi Helenam maestam alloquio mitigat, patri rei gestae nuntium mittit. Menelao postquam nuntiatum est Pylum, cum 5 Nestore Spartam profectus est, ad Agamemnonem fratrem misit Argos rogans, ut ad se veniat.

XI. Interea Alexander ad patrem suum cum magna praeda pervenit et rei gestae ordinem refert. Priamus gavisus est sperans Graecos ob causam re- 10 cuperationis Helenae sororem Hesionam reddituros et ea quae inde a Troianis abstulerunt. Helenam maestam consolatus est et eam Alexandro coniugem dedit. quam ut aspexit Cassandra, vaticinari coepit memorans ea quae ante praedixerat. quam Priamus 15 abstrahi et includi iussit. Agamemnon postquam Spartam venit, fratrem consolatus est et placuit, ut per totam Graeciam conquisituri mitterentur ad convocandos Graecos et Troianis bellum indicendum. convenerunt autem hi: Achilles cum Patroclo Euryalus 20 Tlepolemus Diomedes. postquam Spartam accesserunt, decreverunt iniurias Troianorum persequi, exercitum et classem comparare: Agamemnonem imperatorem et ducem praeficiunt. hi legatos mittunt, ut tota Graecia conveniant cum classibus et exercitibus ornati parati- 25 que ad Atheniensem portum, ut inde pariter ad Troiam proficiscantur ad defendendas suas iniurias. Castor

1 captivos *om. G* | adduxit *G* 4 alloquio mestam mitigavit *G* 5 misit *G* | p. in pilo n. *LG* | Pylum scripsi cum *M* 7 argos *M* argis *LG* | a se *L* 10 ob hanc *G* 11 haesionam *L* 13 consolatur et *G* 14 vaticinare *L* 15 memorans *om. G* | praedixit *G* 16 abstrai *G* 18 conquisitores *V* | mitterent *LV* mitterentur quaesituri *G* 19 pro Graecos *fort. reges* 20 Eurialus *LG* 21 tlepolemus *B* Telepolemus *LG* 23 comparandam *fere libri* comparari *V* comparare *Mercerius* | et ducem *om. G* 25 conveniat *LG* conveniant *B*.

et Pollux in recenti, postquam audierunt Helenam suam sororem raptam, navem conscenderunt et secuti sunt. cum in litore Lesbio navem solverent, maxima tempestate *exorta* nusquam eos comparuisse creditum est, postea dictum est eos immortales factos, itaque Lesbios navibus eos usque ad Troiam quaesitum isse neque eorum usquam vestigium inventum domum renuntiassent.

XII. Dares Phrygius, qui hanc historiam scripsit, ait se militasse usque dum Troia capta est, hos se vidisse, cum indutiae essent, partim proelio interfuisse, a Dardanis autem audisse qua facie et natura fuissent Castor et Pollux. fuerunt autem alter alteri similis capillo flavo oculis magnis facie pura bene figurati corpore deducto. Helenam* similem illis formosam animi simplicis blandam cruribus optimis notam inter duo supercilia habentem ore pusillo. Priamum** Troianorum regem vultu pulchro magnum

* Ioannis Malalae Chronographia lib. V p. 114. Georgii Cedreni Historiarum compendium P. 124. Tzetzes Antehomerica 115—120. Constantini Manassis Compendium Chronicum p. 24 u. 1157 seqq. Iosephus Iscanus de bello Troiano IV 172 seqq.

** Malal. p. 130—136 Meriones, Idomeneus Philoctetes Ajax Locrus Neoptolemus Calchas. Priamus Hector Deiphobus Helenus Troilus Alexander Aeneas [Glaucus *pro hoc scribendum est adiectivum γλαυκός*] Antenor. Hecuba Andromacha Cassandra Polyxena. Isaacius Porphyrogenneta *περὶ τῶν καταλειφθέντων ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου* sub finem: Agamemnon Menelaus Achilles Patroclus Ulixes Diomedes Nestor Protesilaus Palamedes Meriones Idomeneus Ajax Locrus Neoptolemus Calchas Priamus Deiphobus Helenus Troilus Alexander Aeneas Antenor. Hecuba Andromacha Cassandra Polyxena Hector. Iosephus Iscanus IV, 43—171 Priamus Hector Deiphobus Helenus Troilus

2 suam om. G | nauim G 3 cumque G | littore L | nauim G 4 oppressi add. V correpti editt. uett. nos exorta | numquam penitus B 6 esse L 10 troiam captam L 14 similes G 17 notam] *Lessingius maluit* moram.

voce suavi aquilino corpore. Hectorem blaesum candidum crispum strabum pernicious membris vultu venerabili barbatum decentem bellicosum animo magno in civibus clementem dignum amore aptum. Deiphobum et Helenum similes patri dissimili natura, Deiphobum fortem Helenum clementem doctum vatem. Troilum magnum pulcherrimum pro aetate valentem fortem cupidum virtutis. Alexandrum candidum longum fortem oculis pulcherrimis capillo molli et flavo ore venusto voce suavi velocem cupidum imperii. Aeneam rufum quadratum facundum affabilem fortem cum consilio pium venustum oculis hilaribus et nigris. Antenorem longum gracilem velocibus membris versutum cautum. Hecubam magnam aquilino corpore pulchram mente virili piam iustam. Andromacham oculis claris candidam longam formosam modestam sapientem pudicam blandam. Cassandram mediocri statura ore rotundo rufam oculis micantibus futurorum praesciam.

Alexander Aeneas Antenor Hecuba Andromacha Cassandra Polyxena Agamemnon Menelaus Achilles Patroclus Ajax Locrus et Telamonus Ulixes Diomedes Nestor Protesilaus Neoptolemus Palamedes Podalirius Machaon Meriones Briseis Castor et Pollux. Tzetzes Antehom. 125—127 Alexander, 222—225 Protesilaus, 353—358 Chryseis et Briseis, 397—400 Palamedes. Posthom. 362—383 Priamus Hecuba Andromacha Cassandra Helenus Deiphobus Aeneas Antenor Troilus, 469—480 Achilles Patroclus Antilochus, 492—495 Ajax, 504—507 Polyxena, 525—530 Neoptolemus, 580—583 Philoctetes, 651—675 Agamemnon Menelaus Nestor Idomeneus Meriones Locrus Calchas Diomedes Ulixes.

1 corpore add. G ante voce | blesum LG 3 magnum G 4 in civibus LG in civis *suspicitur Halmius* | et post dignum libri, *expuncti* | amori A | aptum] fort. pium 5 dissimiles G 6 vatem om. G 10 Heneam L 11 cum om. G 12 hilar. oc. G | et om. LG add. A 14 magnam om. G 15 iustam piam G 18 candidam add. G ante rufam.

Polyxenam candidam altam formosam collo longo oculis venustis capillis flavis et longis compositam membris digitis prolaxis cruribus rectis pedibus optimis, quae forma sua omnes superaret, animo simplici largam dapsilem.

XIII. Agamemnonem albo corpore magnum membris valentibus facundum prudentem nobilem divitem. Menelaum mediocri statura rufum formosum acceptum gratum. Achillem pectorosum ore venusto membris valentibus *et* magnis iubatum bene crispatum clementem in armis acerrimum vultu hilari largum dapsilem capillo myrteo. Patroclum pulchro corpore oculis caesiis viribus magnis verecundum certum prudentem dapsilem. Aiaceum Oileum quadratum valentibus membris aquilino corpore iocundum fortem. Aiaceum Telamonium valentem voce clara capillis nigris coma crispa simplici animo in hostem atrocem. Ulixem firmum dolosum ore hilari statura media eloquentem sapientem. Diomedem fortem quadratum corpore honesto vultu austero in bello acerrimum clamorosum cerebro calido impatientem audacem. Nestorem magnum naso obunco longo latum candidum consiliarium prudentem. Protesilaum corpore candido vultu honesto velocem confidentem temerarium. Neoptoleum magnum viriosum stomachosum blaesum vultu

1 polix. *G* pollix. *L* | longam ut altam candidam *G*
2 compositam *M* composita *LG* 4 animi *G* 6 album *G*
8 mediocris staturae *G* 10 *et om. libri, habet Mercerius* |
iubatum *G* 12 myrteo *G* 13 caesiis *om. LG* cereis *M*
caesiis *edit. Venet. 1499* | viridibus *G* virilibus *L* viribus *B* |
magnum *G* *corr. pr. m.* 14 oleum *M* oyleum *G* ioleum
L 16 thelam. *L* 17 an. simp. *B* | in hoste *G* 18

Olyxten *L* | firmum *libri, formosum Mercerius* 21 chelebro
L 22 nasum *L* | abunco *L* | longo | largum *G* | maximum
add. LG ante candidum, om. R 23 candidum *G* 24
tem. conf. *G* | Neopt. *L* 25 blesum *LG*.

bonum aduncum oculis rotundis superciliosum. Palamedem gracilem longum sapientem animo magnum blandum. Podalirium crassum valentem superbum tristem. Machaonem fortem magnum certum prudentem patientem misericordem. Merionem rufum mediocri statura corpore rotundo viriosum pertinacem crudelem impatientem. Briseidam formosam non alta statura candidam capillo flavo et molli superciliis iunctis oculis venustis corpore aequali blandam affabilem verecundam animo simplici piam.

XIV. Deinde ornati cum classe Graeci Athenas convenerunt: Agamemnon ex Mycenis cum navibus numero C, Menelaus ex Sparta cum navibus numero LX, Arcesilaus et Prothoenor ex Boeotia cum navibus numero L, Ascalaphus et Ialmenus ex Orchomeno cum navibus numero XXX, Epistrophus et Schedius ex Phocide cum navibus numero XL, Ajax Telamonius ex Salamina adduxit secum Teucrum fratrem, ex Buprasione Amphimachum Diorem Thalpium Polyxe-

XIV. Dictys Cretensis I 17.

1 bonum] toruum *O* | fort. aduncum naso 3 Polachrium *G* 7 Bereidam *G* Breseidam *L* 8 molli et flavo *G* 11 classibus *G* | Graeci *add. A ante Athenas*
12 micenis *LG* | cum *et* numero *ferre om. G, in eodem numeri litteris scripti sunt* 14 archelaus *LG* archesilaus *V* Arcesilaus *Mercerius* | protenor *LG* | boetia *G* 15 Ascolofus *L* Ascalophus *G* | alimnus *L* alumnus *G* almenus *F* *corr. in edit. Venet. 1499* | orcomoenio *L* orcomenio *G* *corr. Mercerius* 16 Epistropus *et* scedius *LG* Epistrophus *et* schedius *edit. Venet.* 17 potiden *L* phodiceno *G* phocide *edit. Venet.* | Thel. *L* | Teucrum *G* teuchrum *L* 18 post fratrem *fortasse cum Dedericho haec addenda sunt: nauibus XII ex | apud Homerum II. II 557 Ajax Telamonius duodecim naues ducit, Ajax Oileus II 534 quadraginta* 19 bublationem *L* bubationem *G* bufarasionem *F* ex Elide *Mercerius, nos Buprasione | amphimachum G. amphibachum L. dorium LG, corr. Mercerius | tesium L thesium G Thalpium Mercerius | polix. LG | fort. Amphimachus Diore etc.*

num cum navibus numero XL, Nestor ex Pylo cum navibus numero LXXX, Thoas ex Aetolia cum navibus numero XL, Nireus ex Syme cum navibus numero LIII, Ajax Oileus ex Locris cum navibus numero XXXVII, Antiphus et Phidippus ex Calydna cum navibus numero XXX, Idomeneus et Meriones ex Creta cum navibus numero LXXX, Ulixes ex Ithaca cum navibus numero XII, Eumelus ex Pheris cum navibus numero X, Protesilaus et Podarces ex Phylaca cum navibus numero XL, Podalirius et Machaon Aesculapii filii ex Tricca cum navibus numero XXXII, Achilles cum Patroclo et Myrmidonibus ex Phthia cum navibus numero L, Tlepolemus ex Rhodo cum navibus numero IX, Eurypylus ex Ormenio navibus numero XL, Antiphus et Amphimachus ex Elide navibus numero XI, Polypoetes et Leonteus ex Argisa

1 pilo G philo L | Nestori ab Homero II 602 nonaginta naues tribuuntur 2 etholia G 3 Uenerius G Onerius L | eximina L eximi G, id est: Nireus ex Syme | quinquaginta tribus G Homerus II 671 ei tres naues tribuit 4 cyleus L 5 antippus philippus LG thoas G toas L Anthippus phidippus thoas edit. Venet. Antiphus Phidippus Mercerus | caledonem L caledonae G om. Mercerus, ex Calydna Dederichus 7 uxiles L | itacha LG 8 XII] XL G | Aemelius ex pyrgis L Emeleus ex pargis G corr. Mercerus. Eumelus apud Homerum II 713 undecim naues habet 9 Protelaus G | protharchus L potarcus G Podarces Mercerus | pylaca LG corr. Mercerus 10 Prodalirius L | maachon G | excolaphi filii L excolapifisi G 11

textrici G extrici L ex Tricca Mercerus | XXX Iibus G, apud Homerum II 733 ei triginta naues tribuuntur 12 post Patroclo add. G: navibus numero L simul ex, om. postea navibus L | et om. G | mirmidonibus LG | pthia (pithia sec. m.) L thaphia G Phthia Mercerus 13 Thelepomus L telepolemus G corr. in edit. Venet. | rodo LG 14 Euripilus LG | orcomeno L orco G Ormenio Dederichus 15 XLX G | Antippus G Xantippus L Antiphus Mercerus | amphimachus LG | iliden LG Elide edit. Venet. 16 Polibetes L polibetis G Polypoetes et Leonteus Mercerus | leontius LG | larisa fere omnes libri, dothonia F, Argissa Daceria.

navibus numero XL, Diomedes Euryalus Sthenelus ex Argis navibus numero LXXX, Philoctetes ex Melibea navibus numero VII, Guneus ex Cypho navibus numero XXI, Prothous ex Magnesia navibus numero XL, Agapenor ex Arcadia navibus numero XL, Menestheus ex Athenis navibus numero L. hi fuerunt duces Graecorum numero XLVIII, qui adduxerunt naves numero mille CXXX.

XV. Postquam Athenas venerunt, Agamemnon duces in consilium vocat, conlaudat hortatur, ut quam primum iniurias suas defendant. rogat, si cui quid placeat suadetque, ut, antequam proficiscerentur, Delphos ad Apollinem consulendum mitterent: cui omnes adsentiant. cui rei praeficitur Achilles, hic cum Patroclo proficiscitur. Priamus interea, ut audivit quia hostes parati sunt, mittit per totam Phrygiam qui finitimos exercitus adducant, domique milites magno animo comparat. Achilles cum Delphos venisset, ad oraculum pergat: et ex adyto respondetur Graecos victuros, decimoque anno Troiam capturos. Achilles res divinas, sicut imperatum est,

1 XL] LX G | Eurialus LG | tenelus G exteleneus L 2 exergis L | philoctites G fylopètes L 3 melibea G moeliboea L | cypro LG Cypho Mercerus, apud Homerum II 748 Guneus uiginti duas naues habet 4 prothoclus L prothoclius G Prothous Mercerus 5 archadia LG 6 XXI G | Cernus ex pilo navibus numero XXII add. L | Mensteus L Mnestheus G. Praeterea commemorantur ab Homero II 494 Peneleus Leitus Clonius simul cum Arcesilao et Prothoenore, u. 540 Elephenor ex Euboea, u. 627 Meges e Dulichio cum navibus quadraginta uterque 8 centum mille XX G 11 rogat ut si G 12 quid om. G 13 delfos et appollinam (a corr. ex e) L | de tota re add. G post consulendum | mitterent H mitti G 14 ass. G | praefertur G praeficitur—Patroclo om. L 18 denique G | militibus L | cum Achilles G 19 peruenisset G | et om. G | auditu LG adito FV etiam infra 20 respondit G | X quoque G.

